

Osavuosisikatsaus

tammi – huhtikuu 2021

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta

Sosiaali- ja terveystalouden tilinpäätös

VASTUUALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveystalouden johtaja

1 000 €	TA +TAM		Tot.	Tot-%	Tot.	TP 2021	Ero TAM/	Muutos	Muutos-%
	TP2020	2021	30.4.21		30.4.20	Enn.	Ennuste	4.20/4.2	
							2021	1	4.20/4.21
Toimintatulot	9 857	9 638	2 887	30,0	2 939	9 506	-132	-52	-1,8
Toimintameno	-69 925	-70 545	-24 354	34,5	-22 508	-73 644	-3 099	1 845	8,2
Toimintakate	-60 068	-60 908	-21 467	35,2	-19 570	-64 138	-3 231	-1 897	9,7
Henkilöstö 31.12.									

Taloudellinen nykytila ja ennuste

Toisen perättäisen eri lailla poikkeuksellisen vuoden vuoksi on mahdotonta ennustaa luotettavasti kuluvan vuoden toteumaa neljän ensimmäisen kuukauden perusteella. Ennustamista vaikeuttavat koronaepidemian käyttäytyminen jatkossa, rokotusten eteneminen ja miten sekä omassa toiminnassa että erikoissairaanhoidossa syntyneen hoito- ja palveluvelan hoito mahdollistuu kaiken muun ohessa.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa pyritään mahdollisuuksien mukaan koronan, rokotusten ja perustoiminnan hoidon ohessa, purkamaan syntyneitä jonoja ja hoitamaan siirrettyjä tai kokonaan hoitamatta jääneitä tehtäviä. Paikoin tehtävien hoitoa vaikeuttaa varsinkin hoitohenkilöstön heikentynyt rekrytointitilanne. Henkilöstö ja esimiehet ovat hyvin kuormittuneita ja väsyneitä, joten työhyvinvoinnin ja jaksamisen tuki on tarpeen.

Tässä vaiheessa sosiaali- ja terveysosaston toimintakatteen ennustetaan ylittyvän noin 3,2 milj. euroa, ennusteeseen sisältyy sekä oma toiminta että erikoissairaanhoidon.

Ylitykset aiheutuvat pääasiassa koronaepidemian hoidosta, johon neljän kuukauden aikana on käytetty noin 1,15 milj. euroa, näitä kustannuksia ei talousarviossa ole huomioitu ja erikoissairaanhoidon alkuvuoden 1,13 milj. euron lisälaskusta.

Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä myös huomioida, että talousarviossa erikoissairaanhoidon varten varattiin 0,7 milj. euroa vähemmän kuin mitä Hus kunnalle palvelusuunnitelmassaan ehdotti.

Erikoissairaanhoidon osalta on myös hyvä muistaa, että lopulliset kustannukset määräytyvät kuntalaisille annettujen hoitojen aiheuttamista kustannuksista etukäteen vahvistetun hinnaston mukaisesti ja lopulliset kustannukset selviävät tammikuussa 2022.

Valtio tulee vuonna 2021 korvaamaan kunnille mm. koronaepidemian hoidosta aiheutuneita testaus-, jäljitys- ja rokotuskustannuksia. Nämä korvaukset tulevat toivottavasti tasapainottamaan merkittävän osan näistä ennustettavista ylityksistä.

Sosiaali- ja terveysosasto ennustaa 4 kuukauden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuvan suunnitellusti.

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari	
Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuva. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Sosiaali- ja terveysosaston asiakaskokemusta mitataan Nikkilän sotetalon kolmessa pisteessä (pohja-, 1. ja 2. kerroksessa), Söderkullan neuvolassa ja suun terveydenhuollossa.	75 % vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.	
	Neljän ensimmäisen kuukauden keskiarvo on 92 %. Tavoite tulee toteutumaan.		
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille. Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla.	Parannamme palveluiden 24/7 tavoitettavuutta. Otetaan käyttöön digitaalinen ruokajätteen seurantajärjestelmä.	Otetaan käyttöön OmaOlon hoidontarpeenarviointi ja siihen liittyvä sähköinen ajanvaraus. Seurantajärjestelmä on otettu käyttöön kaikkien koulujen keittiöissä.	
	OmaOlo- sopimuksia viimeistellään ja ne tullaan hyväksymään toukokuussa. Tavoite tulee toteutumaan. Seurantajärjestelmän käyttöönotto on aloitettu. Tavoite tulee toteutumaan.		
Valmistaudutaan mahdollisiin valtakunnallisiin Sote- ja maakunta muutoksiin.	Ollaan aktiivisesti mukana Itä-Uudenmaan sote-maakunnan valmistelussa.	Sipoolla on edustaja kaikissa Itä-Uudenmaan valmisteluryhmissä.	
	Soten edustajia osallistuu yli 20 säännöllisesti kokoontuvaan tyhmään. Tavoite tulee toteutumaan.		
Työntekijöiden hyvinvointiin ja	Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatorakenne ja	Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatorakenne ja	

johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.	johtamisjärjestelmä tarkistetaan.	johtamisjärjestelmä on läpikäyty ja muutostarpeet tunnistettu.	
	Tavoitetta työstetään syksyllä. Tavoite tulee toteutumaan.		
Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Hyödynnetään Sosiaalisen pääoman kyselyä työhyvinvoinnin kehittämisessä.	Sosiaali- ja terveysosasto on valinnut kaksi osastotasoista kehittämiskohdetta.	●
	Kysely toteutetaan syksyllä. Tavoite tulee toteutumaan.		
Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sote osallistuu Kuntaliiton Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2021-vertailuun.	Ikävakioidut kustannukset e/asukas pysyvät vertailukuntien edullisimmassa neljänneksessä.	●
	Vuoden 2020 tuloksia valmistellaan ja raportti julkaistaan kesäkuussa. Ennakkotietojen perusteella tavoite tulee toteutumaan.		
Vahvistamme toiminnan kaksikielisyyttä.	Perehdytyksen yhteydessä tarjotaan mahdollisuus osallistua työaikana kotimaisten kielten opetukseen.	Mahdollisuus kielten opetukseen lisätään perehdytysmateriaaliin.	●
	Kielten opetuksessa tehdään yhteistyötä mm. henkilöstöhallinnon ja Sipoon Opiston kanssa. Tavoite tulee toteutumaan.		

Tulosityksikkö: Hallinto ja talous

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveysjohtaja

1 000 €	TP2020	TA +TAM 2021	Tot. 30.4.21	Tot-%	Tot. 30.4.20	TP 2021 Enn.	Ero TAM/ Ennuste 2021	Muutos 4.20/4.2 1	Muutos-% 4.20/4.21
Toimintatulot	0		5			20	20	5	
Toimintamenot	-953	-755	-264	35,0	-344	-795	-40	-79	-23,1
Toimintakate	-953	-755	-260	34,4	-344	-775	-20	84	-24,5
Henkilöstö 31.12.									

Taloudellinen nykytila ja ennuste

Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Tulosyksikkö: Lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen sekä lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja

1 000 €	TP2020	TA +TAM 2021	Tot. 30.4.21	Tot-%	Tot. 30.4.20	TP 2021 Enn.	Ero TAM/ Ennuste 2021	Muutos 4.20/4.2 1	Muutos-% 4.20/4.21
Toimintatulot	659	464	54	11,6	53	485	21	1	2,1
Toimintamenot	-6 353	-6 674	-1 997	29,9	-1 966	-6 603	71	32	1,6
Toimintakate	-5 694	-6 210	-1 943	31,3	-1 913	-6 118	92	-30	1,6

Taloudellinen nykytila ja ennuste

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa arvioidaan tässä vaiheessa toimintakatteen alittuvan lievästi. Koronapandemiatilanteen jatkuessa koko ensimmäisen vuosineljänneksen, on jouduttu karsimaan joitakin lastenneuvola- ja kouluterveydenhuollon palveluja sekä siirtämään terveydenhuollon henkilöstöä koronajäljitystehtäviin. Palkkakulujen ylittyminen selittyy ylimääräisen henkilöstön tarpeella koronajäljitystyössä.

Kaikki palvelutarve ei ole tullut esiin tilanteesta johtuen, mutta epidemiatilanteen helpottuessa on odotettavissa erityisen tuen tarpeen kasvamista. Lastensuojelun sijaishuollon tarvetta on vaikea ennustaa, mutta lastensuojeluilmoitusten määrä on 47 % suurempi verrattuna vuoden 2020 vastaavaan ajanjaksoon. Asiakkuuksien määrä lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä ei ole merkittävästi kasvanut, mutta asiakkaiden tuen tarve on monipuolisempaa ja vaativampaa. Aktiivisella sosiaalityön työskentelyllä ja yhden ylimääräisen sosiaalityöntekijän turvin on kuitenkin pystytty alkuvuonna hillitsemään sijaishuollon menojen kasvua ja siten saavutettu säästöä ostopalveluissa.

Nuorille v. 2020 avattua mahdollisuutta saada matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelua ostopalveluna on jatkettu Nuovo – palveluntuottajalta. Tammi- huhtikuun aikana on ohjattu 15 nuorta yksityisen palveluntuottajan tuen piiriin. Tällä ehkäisevällä toiminnalla tavoitellaan erikoissairaanhoidon menojen hallintaa ja erityisesti mielenterveyspalvelujen oikea-aikaista tarjontaa nuorille.

Terveydenhuollon ehkäisevistä palveluista on edelleen siirretty henkilöstöä pandemiatoimiin. Tartuntatautijäljitykseen on käytetty hoitajatyövoimaa 3635 tuntia tammi -huhtikuu -ajanjaksolla. Tartunnan jäljityksessä on täysiaikaisesti toiminut 4 hoitajaa ja osa - aikaisesti 11 eri hoitajaa. Terveydenhuollon lisähenkilöstön rekrytointi on vaikeutunut entisestään alkuvuonna 2021.

Talousarvioylitystä ei alkuvuoden menokehityksen perusteella ole ennustettavissa. Ostopalvelujen tarve on pääosin pysynyt suunnitelman mukaisena, lukuun ottamatta toimintaterapiakustannusten kasvua. Yksikön tulokehitys on myös pysynyt ennallaan.

Tulosyksikkö: Työikäisen väestön toimintaedellytysten vahvistaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

VASTUHENKILÖ: Johtava lääkäri

1 000 €	TP2020	TA +TAM 2021	Tot. 30.4.21	Tot- %	Tot. 30.4.20	TP 2021 Enn.	Ero TAM/ Ennuste 2021	Muutos 4.20/4.2 1	Muutos-% 4.20/4.21
Toimintatulot	2 915	2 797	601	21,5	688	2 575	-222	-87	-12,6
Toimintamenot	-39 874	-38 494	-14 705	38,2	-12 593	-41 692	-3 198	2 111	16,8
Toimintakate	-36 960	-35 696	-14 104	39,5	-11 906	-39 117	-3 421	-2 198	18,5
Erikoissairaanhoido									
Toimintatulot									
Toimintamenot	-22 877	-23 497	-9 093	38,7	-7 575	-24 622	-1 125	-1 519	20,0
Toimintakate	-22 877	-23 497	-9 093	38,7	-7 575	-24 622	-1 125	1 519	20,0

Taloudellinen nykytila ja ennuste

Työikäisten palveluiden tulototeuma ensimmäiseltä vuosikolmannekselta oli 21,5%, eli alle talousarvion laskennallisen osavuosiosuuden. Tämä on toistuva ilmiö, jonka selkein syy on takautuvasti maksettava valtion korvaus maahanmuuttajien asumispalveluista. Tulojen lasketaan pääosin korjaantuvan vuoden lopussa maahanmuuttajapalveluiden takautuvien ELY-korvausten myötä. Heinäkuun alusta voimaan tuleva asiakasmaksulakimuutos vähentää asiakasmaksutuloja jossain määrin, mutta tämän vaikutuksen arvioidaan jäävän alle 0,1 milj. euroa vuonna 2021.

Työikäisten palveluiden menojen toteuma vuoden ensimmäiseltä kolmannekselta oli 36,4%, eli yli talousarvion laskennallisen osavuosiosuuden. Selkein syy tähän on muutaman hyvin kalliin hoitajakson aiheuttama erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu, mutta lisäksi palveluiden ostoissa näkyy koronanäytteenotto, sekä jossain määrin koronaan liittyvät suojaus- ja rokotusvälineet. Koronaan liittyviin kustannuksiin on tänäkin vuonna luvattu korvausta valtiolta, joten kunnan kokonaistaloudessa se osuus korjaantunee vuoden aikana. Myös erikoissairaanhoidon ylitys pienentynee takautuvasti toimivan kalliin hoidon tasausjärjestelmän kautta. Erikoissairaanhoidon kustannusten ennustaminen on kuitenkin hyvin vaikeaa. Lisäksi on syytä huomioida, että HUS:ia varten talousarviossa on tänäkin vuonna 0,7 milj. euroa vähemmän kuin mitä HUS esitti meille palelusuunnitelmassaan.

Kustannusten nousuissa näkyy moni suoraan koronapandemiaan liittyvä lisäkustannus. Lisäksi pandemia on aiheuttanut huomattavaa hoito- ja palveluvelkaa, jonka ennustetaan nostavan kustannuksia useamman vuoden ajan, sekä erikoissairaanhoidossa, että kunnan omissa sosiaali- ja terveystaloudissa.

Työikäisten palveluiden koko vuoden talousarvion toteuman ennustamisessa on paljon epävarmuustekijöitä mm. erikoissairaanhoidon kokonaislaskutuksessa, koronaepidemian jatkumisesta ja valtion koronakorvauksissa. Työikäisten osalta talousarviolylytyksen riski on kuitenkin selvä ja ennen valtion koronakorvauksia ylityksen suuruudeksi ennustetaan alustavasti runsaat 3 milj. euroa.

Tulosyksikkö: Ikäihmisten ja vammaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Ikääntyneiden palvelujohtaja

1 000 €	TA +TAM		Tot.	Tot-%	Tot.	TP 2021 Enn.	Ero TAM/ Muutos		Muutos-%
	TP2020	2021	30.4.21		30.4.20		Ennuste 2021	4.20/4.2 1	
Toimintatulot	3 196	2 761	1 021	37,0	1 179	2 875	114	-158	-13,4
Toimintamenot	-19 634	-21 007	-6 306	30,0	-6 532	-21 121	-114	-225	-3,4
Toimintakate	-16 438	-18 246	-5 285	29,0	-5 352	-18 246	0	67	-1,2

Taloudellinen nykytila ja ennuste

Tulosyksikön toimintakate huhtikuun lopussa oli 25,5 % toimintakulujen ollessa 27 % ja toimintatuottojen 37 %.

Toimintatuotot ovat koronatilanteen takia laskeneet hieman kotihoidossa sekä erityisesti päiväkeskuksessa, joka jouduttiin sulkemaan uudestaan tammikuussa. Lisäksi ikääntyneiden palveluiden henkilöstön sijaiskulut ovat olleet aiempaa arvioitua hieman suurempia haastavan rekrytointitilanteen vuoksi. Tämä näkyy sekä asumispalveluissa että kotihoidon henkilöstön osalta.

On huomioitava, että toimintatuottojen korkeahko %-osuus johtuu siitä, että Valtionkonttori on maksanut sotaveteraanien kotiin vietäviin palveluihin koko vuoden määrärahan jo alkuvuodesta.

Toimintamenoissa näkyy ylitystä vammaispalveluissa henkilökohtaisten avustajien palkkioissa sekä vaikeavammaisten asumispalveluissa uusien asiakkuuksien takia ja omaishoidontuen saajissa.

Ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa on kaikki vuoden 2021 talousarvioon sisältyvät lisäpaikat otettu käyttöön alkuvuodesta ja paikkoja tullaan vuoden aikana tarvitsemaan vielä lisää.

Tässä vaiheessa talousarvion ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Tulosyksikkö: Ruokapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Ruokapalvelupäällikkö

1 000 €	TA +TAM		Tot.	Tot-%	Tot.	TP 2021 Enn.	Ero TAM/ Muutos		Muutos-%
	TP2020	2021	30.4.21		30.4.20		Ennuste 2021	4.20/4.2 1	
Toimintatulot	3 087	3 615	1 207	33,4	1 019	3 551	-64	188	18,5
Toimintamenot	-3 111	-3 615	-1 081	29,9	-1 074	-3 433	182	7	0,7
Toimintakate	-24	126	-55		-55	118	118	181	-329,1

Taloudellinen nykytila ja ennuste

Ruokapalveluiden kustannusten ja tuottojen ennustetaan toteutuvan lähes suunnitellusti.